1859. N°. 155.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 28 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 27 December.

De hoogleeraar P. O. van der Chijs, alhier, is door de koninklijke maatschappij voor wetenschappen en letteren, te Lissabon, tot buitenlandsch lid benoemd.

— Gelijk eenige keeren 's jaars plaats heeft en laatstelijk den 3den October heeft plaats gehad, zijn gisteren de bewoners van het Minnehuis bij gelegenheid van het Kersfeest weder op een buitengewoon maal van krachtig voedsel onthaald. Het was een aangenaam gezigt, die menigte van omtrent 300 onden van dagen, welke daar aan tafels geschaard zaten en op ondubbelzinnige wijze hunne tevredenheid en dankbaarheid aan den dag legden. Wij weten niet in hoe verre het Minnehuis bij de ingezetenen meer dan bij name bekend is; dit is zeker, dat het gesticht in al zijne deelen van de zorg van heeren regenten eene gunstige getuigenis aflegt en, ofschoon voor velen wat ver afgelegen, de moeite van een bezoek wel waard is.

— Woensdag ll. had in het Heeren-Logement aan den Burg een gemeenzaam onderhoud plaats over de belangen der Leydsche industrie, waartoe de alhier gevestigde afdeeling der vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerknijverheid in Nederland de gelegenheid verschafte, aan elk der leden de bevoegdheid toekennende, om twee gasten te introduceren, waarvan echter slechts enkelen gebruik maakten. De voorzitter der afdeeling was met de leiding belast en ving aan met aan het doel der bijeenkomst te herinneren, daartoe strekkende, dat er meer algemeene belangstelling in de Leydsche industrie werd gewekt en op dat gebied de mannen van de wetenschap en van de praktijk zich vereenigden, opdat zij van elkander leerden overnemen, wat ieder mist, en eenzijdigheid van beschouwing en oordeel over de gewigtigste aangelegenheden van onzen tijd wijke, — in een woord de openbaring van een publieken geest op dat gebied. Hij trad vervolgens in eene korte ontwikkeling van hetgeen men onder Leydsche industrie verstaat als de hoofdtak van plaatselijke welvaart, waardoor Leyden den naam van fabriekstad draagt, en toonde zich bereid tot de verdediging der stelling, dat Leyden zonder fabrieken niet kon bestaan, waarop hij den eisch grondde, dat ieder Leydenaar in den bloei van het fabriekwezen moet belang stellen, zich daarvoor eenige opoffering getroosten en naar zijn vermogen tot hare stoffelijke en zedelijke ontwikkeling moet medewerken. Spreker beweerde, dat daaraan veel ontbrak en toonde zulks in korte trekken aan, waarop hij overging tot de ontwikkeling van *twee* voorname punten die in onzen tijd er toe drongen, om zich het belang der Leydsche industrie aan te trekken; wijzende 1°. op de aanstaande herziening van het tarief voor de regten van in-, uit- en doorvoer en 2°. op de philanthropische eischen, die gedaan worden. Na eenige vlugtige denkbeelden over het regt begrip der stoffelijke en zedelijke ontwikkeling die de industrie behoeft, en over het onafscheidelijk verband tusschen arbeidzaamheid, zedelijkheid en godsdienstigheid te hebben doen voorafgaan, met aanhaling van een gedeelte der aanspraak, waarmede een katholiek kerkvoogd den Luxemburgschen spoorweg onlangs had ingewijd, trad spreker in eene beknopte verklaring zijner beginselen ten aanzien van de stoffelijke ontwikkeling der Leydsche industrie, met mededeeling van zijn plan om bij eene volgende gelegenheid die over de zedelijke ontwikkeling ter sprake te brengen. In dit deel behandelde hij de behoefte der nijverheid aan vrijheid, aan kennis en aan levendige belangstelling, zoo als: 1°. aan opheffing van de lasten, die op haar drukken, zoodals: patentregt, accijnsen op de eerste levensbehoeften en bemoeijingen van het openbaar gezag; 2°. aan gelegenheden voor lager- en industrieonderwijs; 3°. aan ondersteunning der natie in kapitalen, in het opheffen der belemmeringen en in de aanmoediging door een billijken voorrang te schenken aan voortbrengselen van Leydschen oorsprong.

Verscheidene sprekers verkregen daarop het woord en bestreden enkele stellingen. Een was er, die meende, dat vele takken van nijverheid in ons land, zoowls branderijen en zeepziederijen in bloeijenden staat verkeerden, ofschoon op hun fabriekaat accijnsen waren gelegd; — maar trad bovenal in een uitvoerig betoog, dat binnen Leyden door het akademisch onderwijs, het stedelijk gymnasium en door het genootschap Mathesis Scientiarum Genitrix voldoende gelegenheid werd verschaft, voor ieder die wilde, om zich tot een wetenschappelijk industrieel te vormen. Een ander spreker bestreed dat gevoelen, wijzende op de sluiting en slooping van meer dan eene zeepziederij, ten gevolge van de accijnswet. Een derde beweerde, dat het voorname middel om den publieken geest en de behoefte aan onderwijs op te wekken gelegen was in de oprigting van scholen, die, gelijk de instellingen voor haveloze kinderen, druk worden bezocht, zoo ze slechts bestaan. Algemeen was men het eens, dat er luttel belangstelling werd opgemerkt. De voorzitter verdedigde zijne stelling tegen de verschillende bestrijders en wees er op, dat er industriëlen waren, die in de accijnsen een voordeel van bescherming vonden, ten nadeele van den eerlijken man en dat bij al den lof, die de bestaande instellingen van onderwijs verdienen, niet voorzien was in eene behoefte, die men o. a. in Twenthe gevoelde, namelijk: dat de wetenschap regtstreeks en aanhoudend, theoretisch en practisch, werd onderwezen in verband met de verschillende takken van nijverheid, terwijl enkele loffelijke uitzonderingen van hen, die het scheikundig onderwijs bijwonen en in toepassing brengen, niets bewijzen tegenover de feiten dat die zich voor werktuigkundigen en fabriekanten willen bekwamen, hunne opleiding in België, Duitschland en Engeland moeten zoeken.

Na eene vrij levendige en altijd bescheiden en ordelijke gedachtenwisseling, waarbij de sprekers herhaaldelijk het woord voerden, werd het gemeenzaam onderhoud gesloten.

— Z. M. de koning heeft bepaald dat van 1 Januarij 1860 af de soldijen en het reisgeld, aan de onderofficieren en verdere manschappen des legers te verstrekken, zal worden verhoogd, en dat hun tevens van dien datum, in stede van een ration brood van 50 looden, een van 75 looden zal worden uitgereikt.

— Men verneemt dat dr. P. de Jong, adjutor interpr. leg. Warn., aan onze hoogeschool, voor de benoeming tot director van het zendelingshuis te Rotterdam heeft bedankt.

— Omtrent den spoorweg van Scheveningen, 's Hage-Gouda, meent de *Stoompost* te kunnen verzekeren, dat die concessie tot nog toe niet is verleend, maar dat aan belanghebbenden van wege den minister van binnenl. zaken eenige voorwaarden zijn gesteld, waarop binnen een bepaalden tijd antwoord wordt gewacht, waarna Z. E. gezind zoude zijn eene voordragt aan den koning te doen. Hetzelfde zou hebben plaats gehad met de aanvraag van de Hollandsche spoorweg-maatschappij.

Genoemd blad deelt ook mede dat de gemeente Koudekerk een adres aan den minister van binnenl. zaken heeft ingediend, waarin die gemeente naar aanleiding van de aanvraag om concessie voor den aanleg van een spoorweg van de Hollandsche spoorwegmaatschappij den wensch uitdrukt van een spoorweg verschoond te blijven, op grond dat de daar bestaande middelen van vervoer voldoende zijn en dus gevaar loopen, van door den aan te leggen spoorweg te worden benadeeld.

— Zondag middag had er te Rotterdam in het koffijhuis Frascati in de Torenstraat eene gasontploffing plaats, welke aldaar in de groote zaal vrij wat schade heeft aangerigt. In eene der gaspijpen op het tooneel schijnt een lek ontstaan te zijn en bij het zoeken daarnaar ontstond de ontploffing, welke zoo sterk was, dat zelfs een aantal glasruiten aan de straat daardoor verbrijzeld werden. Men heeft echter de diensten van de toegesnelde brandweer niet noodig gehad.

— Als een bewijs, hoe zeer in de laatste jaren de waarde der landerijen is gerezen, meldt men uit Leeuwarden dat onlangs eene boerenplaats, op de Waard onder Grijpskerk, die 29 jaren geleden is ingekocht voor *f* 17,500, bij publieke verkooping meer dan *f* 79,000 heeft opgebragt; men voegt er bij dat het land zich thans in geen zeer goeden staat bevindt.

— In een nabij Oshaar (in Drenthe) gelegen heideveld heeft men het lijk van een jongeling gevonden, die, vermoedelijk door koude bevangen, in slaap was geraakt, en zoo den dood heeft gevonden.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men het volgende: Een gedetineerde van 't algemeen dépôt van discipline bevond zich sedert eenige weken ter verpleging in 't militair hospitaal; zijn herstel nabij, zoude hij weldra naar zijne gewone verblijfplaats, het fort de Papenbril, moeten terugkeeren; daartoe echter schijnt hij niet veel neiging te hebben gevoeld, althans Vrijdag avond omstreeks elf ure heeft hij beproefd uit het hospitaal te ontsnappen. Te dien einde had hij zich van eenige gordijnkoorden weten meester te maken en dacht langs deze zich uit een ongeveer 35 voet hoog raam naar beneden te laten; naauwelijks echter had hij zich aan de sterkte der koord toevertrouwd of deze brak en stortte hij naar beneden, bij den val een zijner beenen op eene deerlijke wijze kwetsende, waardoor hem bij de meest mogelijke inspanning de ontvlugting allermoeijelijkst werd gemaakt en hij dan ook al spoedig der politie in 't oog en in handen viel. Deze geleidde hem naar het bureau van politie, vanwaar hij in eene draagmand naar het hospitaal moest worden teruggebragt, om aldaar zijn herstel en de hem wachtende nieuwe straf te verbeiden.

— De *N. R. C.* heeft per telegraaf het volgende berigt uit Batavia ontvangen, van 7 Nov. »De civiele gezagvoerder te Benthain is vermoord. Men zegt dat hij aanleiding tot deze misdaad moet hebben gegeven."

'sGRAVENHAGE, 27 December.

Tot burgemeester der gemeenten Veere en Vrouwepolder is benoemd de heer mr. J. Snijder.

— Z. M. heeft o. a. pensioen verleend aan den heer T. B. van Lelyveld, heraut van wapenen, ten bedrage van *f* 696.

— H. M. de koningin is Zaturdag namiddag met prins Alexander van hare buitenlandsche reis alhier teruggekeerd. Z. K. H. de prins van Oranje wordt eerst na Nieuwjaar terug verwacht. Ook worden HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik eerlang uit Luxemburg hier verwacht.

— Z. M. de koning en H. M. de koningin hebben Zondag morgen de godsdienstoefening in de Waalsche kerk bijgewoond, alwaar d^s. Trottet voor de gemeente optrad.

— Zondag namiddag had er bij de koningin-moeder een familie-diner plaats en gisteren werd er bij Z. M. een buitengewoon groot diner gehouden.

— Heden morgen heeft op de uitgestrekte goederen van Z. K. H. prins Frederik, aan den Leydschen straatweg, eene groote jagtpartij plaats gehad, waaraan ook Z. K. H. heeft deelgenomen.

— Door den minister van binnenl. zaken zijn benoemd tot telegrafisten der 3de kl. de leerlingen J. D. Hoekwater en H. M. A. A. Heymoolen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 25 December.

Onze dagbladen blijven zich steeds bezig houden met het vlugschrift: *De Paus en het congres*, en de daarin ontwikkelde denkbeelden worden, behoudens enkele uitzonderingen, goedgekeurd. De *Times* doet echter aan de Ieren gevoelen dat de voorstellen, in het vlugschrift gedaan, niet van het ongeloovige Engeland, maar van het geloovige Frankrijk uitgaan.

Naar men uit Dublin verneemt is keizer Napoleon sedert de verschijning van genoemd geschrift zeer in achting bij de katholieken in Ierland gedaald. Het *Freeman's Journal* beoordeelt het programma der keizerlijke politiek in bittere, vijandige bewoordingen en voorspelt, dat zoo het congres zich met dergelijke voorstellen mogt vereenigen, de vertegenwoordigers van den Paus zich zullen verwijderen en aan de diplomaten de verantwoordelijkheid voor de verdeeling van den Kerkelijken Staat overlaten.

— Het ministerie is niet zonder zorg over de houding, die de Iersche leden van het parlement zullen aannemen; reeds 15 van hen moeten verklaard hebben, dat zij, wegens de staatkunde des kabinets in de Italiaansche zaken en inzonderheid in de zaak der Romagna, aan hetzelve hunne ondersteuning zouden moeten onttrekken. Dit zou voor de oppositie eene aanwinst van 30 stemmen zijn en haar in het lagerhuis de meerderheid van stemmen geven.

— Dezer dagen werd door eene deputatie van het vredesgenootschap een adres aan lord Palmerston overhandigd, waarin ernstig verzocht wordt dat de regering instructiën aan hare gemagtigden in China zenden moge, om verdere vijandelijkheden te vermijden en onze betrekkingen met dat rijk volgens die verzoenende beginselen te regelen, welke veel meer met het karakter eener Christelijke natie strooken en veel beter berekend zijn om onzen invloed in het Oosten uit te breiden, dan zegepralen van stoffelijken aard, hoe groot en beslissend die ook zijn mogen. De minister stond de deputatie uiterst minzaam te woord, maar zeide niet te kunnen toestemmen, dat het adres al de feiten der bedoelde zaak in het ware licht plaatste.

— Gedurende de laatste strenge vorst hebben in verschillende gedeelten van Engeland hevige onweders gewoed, wat bij een zoodanigen graad van koude, als de grond met sneeuw en het water met ijs overdekt is, uiterst zeldzaam genoemd mag worden. Een dezer onweders, van slagregens vergezeld, rigtte l. l. woensdag, te Firebeck, nabij Doncaster, zware schade aan. 30 schapen, 2 runderen en 3 paarden, allen denzelfden eigenaar toebehoorende, werden door den bliksem gedood.

— De sneeuwbuijen, die dezer dagen heerschten, hebben het rijden der spoortreinen uitermate belemmerd, vooral bij doortogten van bergachtige streken, waar de wegen zelfs tot 11 voet hoog waren volgesneeuwd en de treinen verscheiden uren moesten wachten, alvorens zij de reis konden voortzetten.

— Omtrent het overlijden van den beruchten Nena Sahib, zoo dikwijls reeds aangekondigd maar ook even dikwijls tegengesproken, zegt de *Luknow Herald*, dat een priester, Buttroe genaamd, die Nenah in zijne laatste oogenblikken heeft bijgestaan en te Gondah terug is gekeerd, de goudstukken vertoond heeft, hem voor die diensten ter hand gesteld en een omstandig verhaal der plegtigheden, welke de verbranding van het lijk vooraf gingen, heeft opgedischt. In weerwil van dit verhaal, werd de echtheid van het feit in twijfel getrokken.

— Onder den titel van »Correspondentie betrekkelijk de bijzondere zendingen van lord Elgin naar China en Japan in 1857 en 1859" heeft de regering onlangs eene verzameling hoogst belangrijke stukken openbaar gemaakt. Bij het in bezit nemen van Canton en Shanghai heeft men zich meester gemaakt van vertrouwelijke brieven van Chinesche officieren aan hunne opperhoofden, waarin de handelingen hunner vijanden, de Engelschen en de Franschen, worden besproken en beoordeeld, natuurlijk uit een Chineesch oogpunt. Onder de brieven van die ambtenaren van het Hemelsche rijk is er een van den beruchten mandarijn Yeh. Hij werd, gelijk bekend is, bij de bemagtiging van Canton door de Engelschen gevangen genomen en naar Calcutta gevoerd, alwaar hij van wanhoop en verveling overleed. Hij had zich de ongenade van zijnen meester op den hals gehaald en, al ware hij aan de Engelschen ontsnapt, zou hem geen benijdenswaardig lot te beurt zijn gevallen. In den bedoelden brief verhaalt Yeh aan den keizer dat de Engelschen gedurende 6 maanden geene ongeregeldheden op de rivier van Canton hebben bedreven, hetgeen daaraan moet worden toegeschreven dat lord Elgin door de barbaren van Man-ga-la (Bengalen) was verslagen en tot aan den oever der zee vervolgd. Eenige Fransche schepen, die toevallig voorbij voeren, losten het geschut op de barbaren, zoodat zij moesten terugtrekken en hieraan had lord Elgin zijn behoud te danken. Deze laatste toonde zich zeer dankbaar jegens de Franschen en toen hun minister Lo-so-lun (baron Gros) bij het begin van de 9de maan te Canton kwam, werd deze door hem met vreugde ontvangen. Hij bood hem wijn aan en raadpleegde hem over den tegenwoordigen staat van zaken in China. Het antwoord van baron Gros getuigde van welwillendheid voor de Chinezen. De keizer van Frankrijk had hem last gegeven geen deel te nemen aan de vijandelijkheden die de Engelschen in den zin hadden, opdat de Franschen niet door de Chinezen beschouwd mogten worden als eene hoop ellendelingen die hunne verbindtenissen verbraken. Na deze mededeelingen geeft Yeh nog het volgende verhaal van den Indischen opstand, waarschijnlijk om zijnen meester nog meer gerust te stellen. Het land der vijf Indiën, dat de Engelsche barbaren zich toegeeigend hebben; is door hen verdeeld in vier stammen (presidentschappen); drie langs de zeekusten en een in het binnenland. Een dezer afdeelingen aan den zeekant heet Mang-ga-la (Bengalen), een ander Ma-ta-la-ra (Madras); en de derde Mang-Mai (Bombay). De afdeeling in het binnenland heet A-ka-la (Agra). Op het einde van den jongsten zomer waren twaalf markten (havens) in opstand geraakt en hadden de opperhoofden der Engelsche barbaren eene reeks van nederlagen geleden. De hoofden der Indiëers hadden eene mijn aangelegd van de eene zijde eener rivier tot aan de andere zijde en door middel eener helsche machine doen springen, waardoor 7 groote oorlogschepen vernield en 1000 man gedood werden. Te land hadden zij de Engelschen ver van de kust gelokt en er 7000 omgebragt, waaronder een vermaard krijgsman, Puta-wei-ka-lut genaamd (waarschijnlijk generaal Havelock). Elgin was te Canton en deed niets dan stampvoeten en zuchten, en zijne angst nam toe, omdat hij geene berigten van zijne regering ontving. — Men kan uit dit verslag opmaken, op welke wijze de keizer van China gewoonlijk omtrent den loop der gebeurtenissen wordt ingelicht.

Onder de openbaar gemaakte stukken is ook nog eene memorie van Hû-Naï-Chan, een man van groote letterkundige bekwaamheid, die gedurende vele maanden vruchteloos getracht had Shangaï op de opstandelingen te veroveren. Op dit stuk heeft de keizer van China eigenhandig aanmerkingen geschreven, met een vermillioen-potlood, waarvan bij, naar men zegt, alleen mag gebruik maken. Hû-Naï-Chan geeft daarin de reden op waarom hij zich niet van de stad had meester kunnen maken en zegt tot den keizer: »Men heeft opgemerkt dat iederen keer, dat men de stad aanviel met het vaste voornemen om zich van haar meester te maken, de inneming onmogelijk werd gemaakt door eenen plotseling opkomenden storm, en het is zeker in het plan der godheid dat de opstandelingen eene zoo geduchte magt als de onze zoo hardnekkig kunnen wederstaan, want de bemagtiging der stad zou de vernieling van een groot aantal onschuldigen ten gevolge hebben." Hierop had de keizer met veel oordeel de volgende aanmerking gemaakt: »Heeft men ooit een zoodanig goochelspel aanschouwd."

Onder de overige stukken is nog een stuk over de godsdienst der opstandelingen, en, vreemd genoeg, over de pogingen door de Chinezen aangewend om de Europesche residenten tot hunne godsdienst te bekeeren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 December.

Het vlugschrift *De Paus en het congres* is thans nog uitsluitend aan de orde van den dag. Hoewel men nog niet bepaald weet wie de schrijver van dit geschrift is, twijfelt niemand er aan of het heeft zijn bestaan aan eene officiële bron te danken, en daarom beschouwt men het meer als een staatkundig programma, dan als een vlugschrift. De clericale bladen zijn natuurlijk met den inhoud weinig ingenomen. Zij beweren dat een zoodanig bestrijden niet van het bestaan, maar van de uitgebreidheid der wereldlijke magt van den Paus, eene oorlogs-verklaring is aan de katholieke godsdienst. De *Univers* noemt het vlugschrift een Judas-kus en zegt dat het oogenblik gekomen is voor de katholieken om hunne stem te verheffen en openlijk voor hunne gevoelens uit te komen. Om daartoe te geraken stelt hij voor een adres aan den Paus te zenden, waarvan bij het ontwerp mededeelt. De overige bladen hier ter stede blijven over het geschrift een gunstig oordeel vellen. De *Constitutionnel* is het eens met den *Times* en ziet er een bewijs in dat Frankrijk denzelfde denkwijze omtrent Italië is toegedaan als Engeland. Hiermede mag men zich gelukwenschen, zegt genoemd blad, want het is noodzakelijk dat beide mogendheden eensgezind blijven, zoowel in het belang der beschaving als in dat van het Europeesch evenwigt. Frankrijk, zegt de heer Grandguillot, beoogt niet de vernietiging van de pauselijke magt, maar de versterking van dat gezag, door het in overeenstemming te brengen met de behoeften van den tegenwoordigen tijd.

In den tijd van 24 uren zijn van het boven bedoelde geschrift door den uitgever 43,000 exemplaren afgeleverd; op den dag der uitgaaf waren 8000 exemplaren naar de provinciën gezonden. Deze cijfers toonen aan met hoeveel gretigheid dit vlugschrift gelezen wordt.

— De keizer heeft gisteren in het bosch van Marly eene groote jagtpartij gehouden, aan welke de prins van Oranje heeft deelgenomen.

— De heer de Montalembert is, na door den regter te zijn gehoord, van alle regtsvervolging ontslagen ter zake van het door hem geschreven artikel in den *Correspondant*.

— De heer Vriès, de zwarte doctor, zal eerstdaags te regt staan, wegens ongeoorloofde uitoefening der geneeskunde. Hij beweert het doctoraat in Nederland, en wel te Leyden, verkregen te hebben.

— De heer Questel, eigenaar van het beroemde Café de Foy, wilde dezer dagen de ijs-voorraad opnemen, die hij in zijnen kelder had laten brengen. Door de koude getroffen is hij dood in den kelder nedergezegen.

— De winkeliers alhier, die zich op het verkoopen van nieuwjaarsgeschenken toeleggen, stallen dit jaar eene ongemeen groote menigte van poppen uit, waaronder automaten van drie voeten hoog zijn, die alle menschelijke bewegingen nabootsen en met 800 tot 1500 francs het stuk betaald worden.

— Te Lyon zijn twee geneesheeren tot geldboete veroordeeld, ter zake van het vrijwillig toebrengen van wonden aan een kind van tien jaren, een vondeling, hetwelk zij in een godshuis smetstof hadden ingeënt, om in het belang der wetenschap te weten of smetstof van een door schurft aangetasten lijder door inenting deze ziekte op een anderen persoon doet overgaan.

SPANJE.

Van het oorlogstooneel in Afrika wordt gemeld, dat de Mooren op nieuw een aanval hebben gedaan op den weg naar Tetuan, om de Spanjaarden de uitvoering hunner werken te beletten, maar dat zij op nieuw krachtig werden terug geslagen. Van de Spanjaarden werden bij deze ontmoeting 4 man gedood en 40 gekwetst. De generaals Prim en Quesada hebben zich daarbij zeer onderscheiden. Al de werken zijn thans voltooid.

PRUISSEN.

BERLIJN, 25 December.

De toestand des konings is dezer dagen zeer verontrustend geworden.

— De r. k. bisschoppen des lands, met den kardinaal-aartsbisschop van Keulen aan het hoofd, hebben zich bij adres tot den prins-regent gewend, met het verzoek dat Z. K. H. niet moge toegeven dat het wereldlijk gezag des Pausen, hetwelk hem door God gegeven is, aan hem ontnomen of verkort worde, en dat aan den van wege Pruissen naar het congres te zenden gevolmagtigde de last gegeven worde om zich tegen elke inbreuk op de regten van den Apostolischen Stoel te verzetten met al den invloed, dien Pruissen vermag uit te oefenen. Wij willen, zeggen zij o. a. in dit adres, alle mogelijkheid hebben weggenomen, dat een overmoedig vorst ooit in verzoeking gerake, om den van zijne wereldlijke magt beroofden en tot vasal vernederden Paus als werktuig tot bevordering van zijne eerzuchtige veroveringsplannen te misbruiken.

— In het district Breslau heeft een voorval plaats gehad, dat duidelijk aantoont dat de gelijkheid van de belijders der onderscheidene godsdiensten voor de wet ook hier te lande nog tegenstand ontmoet. Een der eerste besluiten, door den prins-regent bij de aanvaarding der regering genomen, strekte tot vernietiging van de verordening, waarbij de Israëlitische grondbezitters van de deelneming aan provinciale en gemeente-raden werden uitgesloten. In het district Breslau hebben drie Israëliten van de hun verleende vrijheid willen gebruik maken om in den raad zitting te nemen, maar een der leden heeft tegen hunne toelating geprotesteerd. De regerings-commissaris zeide dat, hoewel hij ook tegen de toelating was, hij echter, als regerings-orgaan, dit punt niet in beraadslaging kon brengen. Graaf Sauma Jeltsch stelde toen voor om twee gouden Friedrichs (*ƒ* 20) uit te betalen aan ieder Israëliet, die van zijn regt om in de vergadering zitting te nemen geen gebruik maakte. Dit onteerende voorstel is door de belanghebbenden ter kennis van den procureur des konings gebragt.

— De koning van Beijeren heeft de beide beroemde reizigers en natuurkundigen, Herman en Robert Schlagintweit, tot den erfelijken adelstand des koningrijks verheven.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 December.

De grootvorst-troonopvolger van Rusland is door den keizer benoemd tot kolonel en eigenaar van het 61ste reg. van linie.

— Naar men verneemt heeft het kabinet, na eene hevige beraadslaging, waarbij de keizer tegenwoordig was, besloten om aan de Israëliten het grondbezit door het geheele rijk te vergunnen, met uitzondering van hen die in Gallicië wonen. Om van dit regt gebruik te kunnen maken, moeten zij echter kunnen lezen en schrijven. Indien de regering op dezen weg voortging, zou men aan eene schoone toekomst des lands nog niet behoeven te wanhopen.

RUSLAND.

Het *Journ. de St. Petersburg* bevat thans de officiële benoeming van vorst Gortschakoff tot eersten gevolmagtigde van Rusland op het congres. Hij zal op 31 Dec. de reis naar Parijs aannemen.

— Volgens de jongste berigten uit China, te Petersburg aangebragt, loopende tot 17 October, genoot het Russische gezantschap te Peking volkomene vrijheid en veiligheid, en zijn alle daaromtrent verspreide geruchten van ontrustenden aard onwaar.

— Nadat de regering de som van 3 millioen zilveren roebels tot tegemoetkoming dergenen bestemd had, die door het beleg van Sebastopol en de naburige plaatsen schade geleden hadden, is graaf Stroganoff derwaarts gekomen, om de noodige schikkingen te treffen. De bewoners van Sebastopol hebben 57 pCt., die der omstreken en die te Simferopol, Eupatoria, Kertsch enz. tusschen de 15 en 20 pCt. van het daar verlorene terug ontvangen.

TURKYE.

Naar men uit Konstantinopel meldt wil de Porte vergunning geven tot de kanalisatie van Suez, mits de mogendheden zich vooraf over de politieke zijde der onderneming verstaan en de onschendbaarheid van het Turksche rijk waarborgen. De Fransche gezant neemt genoegen met dit voorstel.

— In weerwil van de vermindering der bezoldigingen, hebben vele ambtenaren sedert drie maanden nog geene betaling ontvangen.

— Vele inwoners van Bulgarije, de afpersingen hunner overheden moede, nemen de wijk naar Servië. De Turksche regering wil in deze zaak tusschen beide treden.

STADS-BERIGTEN.

Vierde algemeene tienjarige Volkstelling.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente *Leyden*,

Gezien het Koninklijk besluit van den 26sten September dezes jaars (Staatsblad nº. 101), betrekkelijk de vierde algemeene tienjarige volkstelling;

Doen te weten, dat vóór of op den 30sten December aanstaande, door de daarmede belaste personen van wege het Gemeentebestuur aan ieder hoofd van een huisgezin zal worden bezorgd een inschrijvingsbillet, dat hij verpligt is met de namen der leden van zijn huisgezin, welke op den 31sten December aanwezig zijn, naauwkeurig, volledig en volkomen naar waarheid, in te vullen of te doen invullen, voor welke invulling hij aansprakelijk is.

Burgemeester en Wethouders herinneren tevens, dat tot het huisgezin worden medegerekend alle personen die blijvend of tijdelijk onder de huisgenooten zijn opgenomen, hoewel zij geen leden der familie zijn; ook de dienst- en werkboden, die bij hunne meesters wonen; — maar dat personen, die, hoewel bij anderen inwonende, toch afzonderlijk leven, als zelfstandige huisgezinnen worden beschouwd en afzonderlijke inschrijvingsbilletten ontvangen, zoo als: Officieren, Studenten, Kweekelingen, Leerlingen enz., wanneer zij *niet* gehuisvest zijn in de instellingen, waartoe zij behooren.

Wijders wordt medegedeeld:

1º. Dat in het algemeen allen, die te zamen wonen in instellingen of gestichten, aan wier hoofd bestuurders staan, door die bestuurders worden ingeschreven.

2º. Dat aan de herbergiers of logementhouders afzonderlijke inschrijvingsbilletten worden verstrekt, welke zij voor de reizigers naauwkeurig invullen.

3º. Dat aan schippers, die in hun vaartuig wonen, ook afzonderlijke billetten worden verschaft, waarop zij inschrijven alle personen, welke zich op den 31sten December aan boord bevinden, en dat aan elken schipper een bewijs van ontvang zal worden ter hand gesteld, dat hij verpligt is tot den 15den Januarij 1860 te bewaren en te vertoonen wanneer inzage daarvan mogt worden gevorderd.

4º. Dat als hoofd van een huisgezin niet slechts wordt beschouwd de *vader*, wonende met vrouw en kinderen, maar evenzeer de *weduwe*, zamen wonende met hare kinderen, de *oudste broeder*, wanneer broeders of zusters, de *oudste zuster*, wanneer zusters; de *oom* of *tante*, wanneer zij met hunne of hare neven en nichten te zamen wonen.

5º. Dat afwezige leden van het huisgezin met hunne namen en voornamen, benevens de plaats waar zij zich bevinden, op den rug van het inschrijvingsbillet moeten worden vermeld en zulks evenzeer behoort te geschieden van bij anderen inwonende doch afwezige personen en tijdelijk afwezigen uit instellingen en gestichten, bij art. 1 bedoeld.

6º. Dat aan hen, die bij de ophaling der inschrijvingsbilletten bevonden wordig nalatig geweest te zijn in de behoorlijke invulling, een termijn van acht dagen wordt toegestaan, om hun billet behoorlijk ingevuld *ter plaatselijke secretarie* te bezorgen, of wel mondeling de opgaven te komen doen, waarmede het voor hen kan ingevuld worden.

Eindelijk wordt iedereen gewaarschuwd, dat op hen die na afloop van dezen termijn nalatig of weigerachtig worden bevonden, de strafbepalingen van art. 1 der Wet van 6 Maart 1818 (Staatsblad nº. 12) kunnen worden toegepast, onverminderd de regterlijke vervolging, daartoe termen zijnde, bij het ontdekken van opzettelijke kwade trouw.

En zal deze door plaatsing in de Leydsche Courant en door aanplakking worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
Leyden, 24 December 1859.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 22sten December de heer D. A. van Lichtstorff Talma, in de geneeskunde, na verdediging van zijn akademisch proefschrift: *Over ulcus roma.*

240ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste Trekking. Nº. 9405, 10062 en 14207 ieder een prijs van

CORRESPONDENTIE.

De Brief aan C. K. v. S. kan niet alleen niet *gratis onder de advertentiën* geplaatst worden — daar de uitgever bezwaarlijk ten genoege van anderen de kosten van het zegelgeld voor zijne rekening kan nemen —; maar ook niet als ingezonden stuk, om de reden, die in nº. 151 van dezen jaargang der courant is opgegeven.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene DOCHTER G. A. van 't HOOFT, geliefde Echtgenoote van
W. T. WERST.
Leyden, 24 December 1859.

Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe H. F. W. A. ROORDA — SPARENBERG.
Den Huize Middelweg, Leyderdorp, 24 December 1859.
Eenige kennisgeving.

Na een smartelijk lijden van ruim tien jaren overleed op gisteren onze geliefde Zuster JOHANNA SUZANNA LUZAC, in den ouderdom van 69 jaren.

Wed^e. A. H. VAN HEUKELOM,
geb. LUZAC,
L. C. LUZAC.

LEYDEN, 26 December 1859.

Gevoelig voor de deelneming, ons betoond bij het overlijden onzer hartelijk geliefde Moeder, brengen wij hiervoor onzen opregten dank.

Uit aller naam,
J. L. C. HOUTHUIJSEN.

LEIDEN, 27 December 1859.

Voor de vele bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden zijner geliefde Zuster, betuigt de Ondergeteekende door deze zijn opregten dank.

LEIDEN, 28 December 1859. W. H. DOZY.

De Ondergeteekende gevoelt zich verpligt bij deze zijnen openlijken dank te betuigen, zoowel aan het bestuur der Gemeente *Rhijnsburg* als aan de Spuitgasten en verdere Ingezetenen dier Gemeente, wegens de betoonde orde en hulpvaardigheid die hij heeft waargenomen en ondervonden bij gelegenheid van den brand die op den 21sten dezer maand ten zijnen huize en in het aanbelendende gebouw heeft gewoed, tevens hulde toebrengende, wegens de ondervondene eerlijkheid, dáár, ofschoon meest alle zijne goederen uit zijn huis waren gedragen en overal waren verspreid, bij niet kan zeggen hem het geringste voorwerp is ontvreemd.

Men gelieve deze *algemeene* dankbetuiging ook als eene *bijzondere* aan te nemen.

RHIJNSBURG, 24 December 1859. C. DE BRUYN.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG 2 Januarij 1860. (N°. 4 van 't Abonnement). **De Huzaar van Felsheim**, Zangspel in 3 Bedrijven; waarin de hoofdrollen vervuld worden door Mw. VALOIS, Mw. KORLAAR en den Heer DRIESSENS. (In vele jaren niet vertoond.) Daarna: **Dichtstuk bij den aanvang van het jaar**, voor te dragen door Mw. VALOIS. Tot slot: **De Bruiloft van Kloris en Roosje**, Oud-Hollandsch Kluchtspel, met Zang, nieuwe Dansen, door het geheele Ballet personeel, en nieuwe Gelegenheids-Versjes door Thomasvaêr.

Aanvang ten *half zeven* ure.

De Ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, dat bij hem te bekomen is:

Moutarde Aromatique, per flacon . . . . ƒ 0.40.
Bloem voor Mostaard » » . . . . - 0.40.
Idem voor HH. Apothecars, per 5 oncen . . . . - 0.70.

P. L. PATERS,
Grutter en Mostaard-Fabriekant, Hooigracht nabij de Groenesteeg.

NIEUWE ZOUTEVISCH.

Wij haasten ons onze geëerde Begunstigers te berigten den aanvoer der eerste nieuwe Zoutevisch, welke wij tegen den gewonen prijs uitslijten. Ook van fijne Winter-Haring, Engelsche Sprot, Spaansche Kastanjes, Malaga-Citroenen, zoete China's-Appelen zijn wij, benevens van drooge en geweekte Stokvisch en gemalen Leng, ruimschoots voorzien.

C. VLIELAND & ZOON.

ƒ 5.— VOOR DEN AANWIJZER.

VERMIST:

13 Schapen, gedeeltelijk langstaarten, sommige gemerkt aan het linker oor, allen aan den regter bil met een teervlak O. Verzoeke kennisgeving of terugbezorging aan den Eigenaar GERRIT GOEDHART, Bouwman te *Leiderdorp*.

TE HUUR met Mei e. k.

Een **Heerenhuis**, hebbende zeven Kamers en grooten Tuin, en een **Huis** met vijf Kamers en Tuintje, beide staande aan den Ouden Singel alhier. Te bevragen bij M. S. REYST op den Apothecarsdijk.

Wordt gevraagd om dadelijk of met 1° Februarij in dienst te treden eene **Keukenmeid**, tusschen 30 en 45 jaren, goed kunnende kooken en geschikt om huiswerk te verrigten. Adres bij den Boekhandelaar D. J. GOUVÉE, op de Mare.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN zijn van meening, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het openbaar

AAN TE BESTEDEN:

Het maken van een Kamertje, benevens het veranderen van de Lichtkozijnen op de Pers van het Raadhuis.

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Gemeente, op Maandag den 9^den Januarij 1860, des middags ten 12 ure.

Zullende de voorwaarden van heden af, dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter Secretarie dezer Gemeente ter lezing liggen, van 's voormiddags *tien* tot 's namiddags ten *twee* ure. Alsmede aan de Stads-Timmerwerf, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *vijf* ure; terwijl door den Stads Architect de verlangde ophelderingen en aanwijzingen zullen worden gegeven.

OPENBARE VERKOOPING,

(Om Contant Geld),

op Woensdag den 4^den Januarij 1860, des voormiddags ten 10 ure, op de Buitenplaats **STADWIJK**, aan den Hoogen Rijndijk, onder *Soeterwoude*, van eene partij Eiken-, Esschen, Iepen en Willigen **Hakhout**, voorts een buitengewone zware **Populierboom**, **Sparreboomen**, geschikt voor palen, alsmede Eiken, Iepen, Linden en Esschen **Boomen**; kunnende alles gemakkelijk te water worden vervoerd.

VERKOOPING,

(Om contant Geld),

op Woensdag den 18^den Januarij 1860, des morgens ten *tien* ure precies, van eene partij van 78 stuks hooge, harde en gave opgaande Iepen **Boomen**, van 50 tot 60 duimen over het kruis, bekwaam tot allerhande soorten van Werkhout. Staande op den Singel tusschen de Witte- en Koepoorten der Stad *Leyden*.

Men zal, ten overstaan van den te *Leiden* residerenden Notaris J. P. W. SCHERMER, Woensdag den 4^den Januarij 1860 veilen, en Woensdag den 11^den Januarij daaraanvolgende, beide dagen des morgens om 10 ure, aan de Herberg bewoond door A. KROES, aan de Rijpwetering (gemeente *Alkemade*) in het openbaar verkoopen:

Eene kapitale, hechte en weldoortimmerde BOUWMANSWONING, met KOE- EN PAARDENSTALLINGEN, twee ARBEIDERSWONINGEN, HOOIBARGEN en verdere Getimmerten, benevens verschillende, best weltoegemaakte WEI- EN BOUWLANDEN, alles onder de gemeente *Alkemade*, in den drooggemaakten Lijkerpolder en in den Kaspolder, te zamen groot 38 bunders, 24 roeden, 13 ellen.

Alles meer uitgebreid op de billetten omschreven.

Ten voordeele der percelen in den drooggemaakten Lijkerpolder is gestigd een kapitaal van verwaarborging $2\frac{1}{2}$ pCt. Inschrijving Nationale Schuld groot ƒ 6466.62.

De percelen worden eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd verkocht en zijn te aanvaarden, de Landen, den 15^den Februarij 1860 of vroeger bij de betaling der Kooppenningen, en de Woning en verdere Gebouwen, den 1sten Mei 1860.

Verhoogingen tegen genot van *één vijfde* van elke verhooging worden aangenomen tusschen de veiling en afslag ten Kantore van voornoemden Notaris.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen J. P. W. SCHERMER, te *Leiden*, en L. P. RIETSTAP, te *Rotterdam*; terwijl bij eerstgemelden de verkoopsvoorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

ZATURDAG 24 December.

			Laagst.koers	Hoogst.koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld . . .	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{13}{16}$	$63\frac{7}{8}$	63[illegible]
Dito Certificaten	» 3	»	76	—	[illegible]
Dito dito	» 4	»	98	—	[illegible]
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	[illegible]
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	[illegible]
O. I. Leening	» 4	»	$96\frac{3}{4}$	—	[illegible]
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BELGIE, ...	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	52	—	[illegible]
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{4}$	»	$32\frac{1}{4}$	$32\frac{5}{16}$	32[illegible]
Dito Obligatiën	» 3	»	$43\frac{13}{16}$	—	[illegible]
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$41\frac{15}{16}$	[illegible]	[illegible]
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$43\frac{3}{4}$	$43\frac{7}{8}$	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$103\frac{7}{8}$	—	[illegible]
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{1}{8}$	—	[illegible]
Certif. bij dito 1831 en 1833 . .	» 5	»	$85\frac{3}{4}$	—	[illegible]
Dito 1840	» 4	»	$81\frac{1}{4}$	—	[illegible]
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$81\frac{1}{2}$	—	[illegible]
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	[illegible]
Certificaten van dito	» 6	»	—	—	[illegible]
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	ƒ	$160\frac{1}{4}$	—	[illegible]
Dito Obligatiën	» 4	pCt.	—	—	[illegible]
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	[illegible]
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$54\frac{1}{16}$	$54\frac{5}{16}$	$54\frac{5}{16}$
Dito Nieuwe	» 5	»	$73\frac{3}{8}$	$73\frac{1}{8}$	[illegible]
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$28\frac{15}{16}$	29	[illegible]
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	—	—	—
SARDINIE, ...	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu .	» 5	»	$26\frac{7}{8}$	—	—
GRENADA, Obligatiën	» $3\frac{1}{2}$	»	$15\frac{3}{4}$	$15\frac{13}{16}$	[illegible]
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$20\frac{3}{8}$	—	[illegible]
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.